№ 34 (819)
МАРТ
10 лун
1938 во

Став странајасса пролетарііјас, ӧтувтчӧј!

КОМІ КОМСОМОЛЕЦ

Гаԅет лэԅӧны
ВЛКСМ
Комі Обком
ԁа Сыктывкарса
Горком

РӦԃІНАЛЫ ГНУСНӦЈ ІЗМЕНԋІКЈАС

Абу сӧветскӧј му вылын морт, коԁі есԍкӧ ез ԁрӧгԋіт, ез гӧрԇԇав есԍкӧ јаросԍтын кулакјассӧ, Верховнӧј Суԁ Војеннӧј Коԉԉегіја воԅын поԁсуԃімӧјјас скамја вылын пукалыԍ фашістскӧј холопјас, најомԋікјас ԁа мортвіыԍјас шајкалӧн кровавӧј преступԉеԋіјејаслыԍ спісок лыԁԃігӧн.

Коварстволӧн, преԁаԏельстволӧн, ізменалӧн став образјасыс, пурта ԁа фінкаа, ыжыԁ тујјас вывса ԁа пемыԁ переулокјасса став „рыцарјасыс“, став мортвіыԍјасыс, банԃітјасыс, ізвергјасыс, палачјасыс, растԉеннӧј ԋегоԃајјасыс, најомнӧј ԁа проԁажнӧј шкурајасыс,—ставныс бԉеԁӧԁӧны Троцкіј, Бухарін, Рыков, Јагоԁа воԅын, најӧ поԁручнӧј лы жугӧԁлыԍјас воԅын.

Мортлыԍ обԉік воштӧмјас, свобоԁнӧј сӧветскӧј нароԁ ԁінӧ ԅвер сама лӧглунӧн тырӧмјас, најӧ лӧԍӧԁісны палачјаслыԍ заговор нароԁ пӧԁтыԍјаслыԍ „блок“. Анԏісӧветскӧј „право-троцкістскӧј блокын“ аԇԇісны ӧта мӧԁнысӧ нароԁлӧн став врагјасыс—троцкістјасԍаԋ, правӧјјасԍаԋ, ԅіновјевецјасԍаԋ, меԋшевікјасԍаԋ, есерјасԍаԋ, буржуазнӧј націоналістјасԍаԋ царскӧј охранкаса провокаторјасӧԅ. Ставнысӧ најӧс ӧтувтіс ӧԏі цеԉ—ԉубӧј среԃствојасӧн шеԁӧԁны Сӧветскӧј странаын буржуаԅіјалыԍ власт бӧр бергӧԁӧм, капіталізм восстановітӧм. Та вӧсна најӧ вӧліны ԁасӧԍ ԉубӧј преступԉеԋіје вылӧ. Преԁаԏельство, шпіонаж, ԃіверсіја, вреԃіԏельство, террор, провокаціја, гусасӧм,—став среԃствојасыс вӧліны ӧткоԃ бурӧԍ странаын кущӧм кӧԏ сіјӧ ез вӧв мыжӧԁыԍ ԉішітчӧм троцкістско-бухарінскӧј выроԁокјаслӧн гнуснӧј банԁалы.

Ӧні најӧ пукалӧны поԁсуԃімӧјјаслӧн скамја вылын, тајӧ провокаторјасыс ԁа маԏорӧј банԃітјасыс, коԁјаслӧн кіјасыс вірӧԍ, ԁа сетӧны показаԋіјејас суԁлы меԁса сӧкыԁ злоԃејаԋіје јылыԍ—рӧԃіналы асланыс ізмена јылыԍ.

Вынтӧмлун бешенствоын сӧветскӧј властлӧн став врагјасыс, став жугӧԁлӧм контрреволюціоԋерјасыс ԁа заговоршщікјасыс важӧнԋін пуктылісны асԍыныс ԇік ӧԏі наԃејасӧ іностраннӧј інтервентјаслӧн отсӧг вылӧ. Заговоршщікјаслӧн став планјасыс стрӧітсылісны, тајӧ основнӧј выԁоԍыс петӧмӧн—фашістскӧј агрессорјас ԁолженӧԍ ускӧԁчыны Сӧветскӧј Сојуз вылӧ, пуктыԉтны сӧветскӧј власт, лӧԍӧԁны буржуаԅіјалыԍ ԃіктатура. Та могыԍ колӧ вӧлі ԁонјасны агрессорјаскӧԁ, ӧԁјӧжык сорԋітчыны іностраннӧј развеԃкајаскӧԁ, нӧбны налыԍ отсӧг быԁса сӧветскӧј республікајас вузалӧм вылӧ вежӧмӧн.

Троцкіј, сӧветскӧј нароԁлӧн тајӧ меԁԉок врагыс, сіјӧ шуԁлӧн ԁа свобоԁалӧн ԉутӧј ԋенавістԋік, 1921 воын-ԋін аслас холуј Кресԏінскіј отсӧгӧн ԁонјасіс ԋемецкӧј геԋерал Сектköԁ Сӧветскӧј страна вузалӧм јылыԍ. Троцкіј помаліс асԍыс поԁлӧј тӧргсӧ ԋемецкӧј фашістскӧј парԏіјаӧн вескӧԁлыԍ Гесскӧԁ ԁоговорӧн. Ԋемецкӧј агент ԁа шпіон ролӧн ԁовоԉствујтчытӧг, Троцкіј вевјаліс нӧшта 1926 воын пырны служба вылӧ і англійскӧј развеԃкаӧ.

Троцкіј інԁӧԁ серԏі ԁа прімер серԏі троцкістскӧј поԁпоԉнӧј організаціјаса шԉенјас ӧԏі бӧрԍа мӧԁ лоӧны унаԍікас іностраннӧј развеԃкајаслӧн шпіонјасӧн ԁа агентјасӧн. Кресԏінскіј—ԋемецкӧјлӧн, Роԅенгольц—ԋемецкӧјлӧн ԁа англійскӧјлӧн, Раковскіј—англійскӧјлӧн ԁа јапонскӧјлӧн ԁа с. в. Најӧ вузавлӧны налы госуԃарственнӧј тајнајас, пӧртӧны олӧмӧ налыԍ вреԃіԏельскӧј ԁа ԃіверсіоннӧј заԁаԋіјејас, меԃым гӧтӧвітны Сӧветскӧј Сојузлыԍ пораженіје сылы паныԁ агрессорјаслӧн војнаын.

Рӧԃіналы ізмена ԁа сіјӧс вузавлан туј вылӧ важӧнԋін сувтісны і бухаріԋецјас, і буржуазнӧј націоналістјас, коԁјаслӧн раԁјасас пасԍкалісны ԋемецкӧј, польскӧј ԁа мукӧԁ шпіонјас. Асԍыныс главнӧј ставкасӧ став поԁлӧј ізменԋікјас пуктылісны војна провоцірујтӧм вылӧ ԁа фашістскӧј імперіалістјаскӧԁ војнаын Сӧветскӧј страналӧн пораженіје вылӧ. Асԍыныс преступнӧј замыԍељасныс олӧмӧ пӧртӧмӧн, најӧ котыртлісны фашістскӧј развеԃкајаслӧн ԃіректівајас серԏі ԃіверсіоннӧј ԁа вреԃіԏельскӧј актјас, гӧтӧвітісны обороннӧј промышԉенносԏ — Краснӧј Арміјалыԍ маԏеріально-ԏехԋіческӧј базасӧ орӧԁӧм. Заговоршщікјас арталісны војна ԁырјі взорвітны ԁа бырӧԁны зев важнӧј обороннӧј преԃпріјаԏіјејас, котыртны воінскӧј појезԁјаслыԍ крушеԋіјејас массӧвӧј человеческӧј жертвајасӧн. Најӧ сувтӧԁлісны аслыныс могӧн параԉізујтны страналыԍ став хоԅајственнӧј олӧмсӧ, арміјаӧс проԁовольствіјеӧн ԁа вооружеԋіјеӧн снабжајтӧм.

Ӧжыгајтчӧм мерзавецјаслӧн цінізмӧн поԁсуԃімӧјјас вісталӧны, мыј арталісны „востны фронт“ ԋемецкӧј інтервентјас воԅын, коԁјас ԁолженӧԍ вӧлі, страна уна міԉԉіон ужалыԍ јӧзлӧн вірӧн тыртӧмӧн, шојјас куԅа восԉалӧмӧн, вӧчны марш Сӧветскӧј Сојуз пыщкӧ. Фашістскӧј полчішщејаслӧн побеԃаын Троцкіј, Бухарін, Рыков аԇԇылісны асԍыныс ԇік ӧԏі поԅана побеԃа. І сіјӧ побеԃаԍ најӧ вӧліны ԁасӧԍ мынтыны ԉубӧј ԁонӧн. Ԋемецјас кӧсјӧны Украіна? Сетны налы Украіна! Польша кӧсјӧ Белоруссіја? Пӧжалујсԏа Белоруссіја. Јапоԋіја требујтӧ Пріморје? Уступітны јапоԋецјаслы Ԃаԉнеј Восток!

Кровавӧј фашістскӧј шутјас орлалісны сӧветскӧј мулыԍ карта, мерајтісны ԁа вунԃалісны крајјас, областјас, республікајас, вузавлісны кабалаӧ быԁса нароԁјас, асныс асланыс смраԁнӧј, воԋучӧј поԁпоԉјеын уна міԉԉіон јӧз суԃба вылын коԅајеваӧн воображајтӧмӧн...

Сӧветскӧј му, коԁӧс шеԁӧԁӧма нароԁлӧн меԁбур піјан вірӧн, коԁӧс ловԅӧԁӧма сӧветскӧј стројӧн, мічмӧԁӧма уна міԉԉіон рабочӧјјаслӧн ԁа колхоԅԋікјаслӧн соціаԉісԏіческӧј ужӧн, ԋекор оз кут таԉавны інтервентлӧн сапӧг!

Сӧветскӧј нароԁлы ԋінӧм абу свјашщеннӧјжык сылӧн соціаԉісԏіческӧј рӧԃінаыԍ. Буржуаԅіја кԉејмітӧм колопјаслӧн шајка, коԁі пісӧс вылас кысԍіс фашістскӧј штабјасӧ, кӧсјіс вузавны іноԅемнӧј капіталістјаслӧн ԁа помешщікјаслӧн кабалаӧ міјанлыԍ ԇоріԇалыԍ страна, торјӧԁлыны Сӧветскӧј Сојуз, расԏерзајтны інтервентјаслӧн штыкјасӧн 11 свобоԁнӧј республіка. Весіг Бухарін, Рыков ԁа став право-троцкістскӧј отребјеыс-кӧ есԍкӧ ез вӧчны мукӧԁ преступԉеԋіјејас,—коԁјасыԍ быԁӧн чуксалӧ отомсԏітӧмӧ, коԁјасыԍ быԁӧн требујтӧ најӧс бырӧԁӧм,—рӧԃіналы сӧмын ӧԏі ізмеԋітӧм решітіс есԍкӧ налыԍ суԃбасӧ.

„Рӧԃіналы ізмена: пріԍага нарушітӧм, врагла ԁорӧ вужӧм, госуԁарстволӧн војеннӧј вынјӧрлы ущерб вӧчӧм, шпіонаж—карајтсӧны законлӧн став стрӧглуннас, кыԇі меԁса сӧкыԁ злоԃејаԋіје“. Таԇі шуӧ Сталінскӧј Консԏітуціјалӧн 133-ӧԁ статԏа. Меԁса сӧкыԁ злоԃејаԋіје! Сіјӧс вӧчісны поԁсуԃімӧјјаслӧн скамја вылын став пукалыԍјасыс, сӧветскӧј нароԁлӧн свобоԃалы ԁа ԋезавіԍімостлы паныԁ поԁлӧј заговоршщікјас. Ԋеукраԏімӧј нароԁнӧј лӧглун рӧԃінаӧн куjімпӧв презреннӧј вузаԍыԍјас ԁінӧ кыпалӧ странаын. Право-троцкістскӧј ізменԋікјас ԁа шпіонјас вузавлісны рӧԃіна уна војас чӧж, сістематіческі, унапӧв ԁа ԁугԁывтӧг. Најӧс колӧ бырӧԁны ӧтчыԁ і нем кежлӧ! Абу мераыс најӧ преступԉеԋіјејаслы, абу ԁосԏојнӧј возԁајаԋіјеыс налӧн ԋемортнога ԉутӧј поԁлостлы. Асланыс став сӧԁ вірӧн ԋе мыскыны налы асԍыныс злоԃејствојасныссӧ. Пӧщщаԃатӧг бырӧԁас тајӧ јаԁӧвітӧј мраԅсӧ сӧветскӧј нароԁлӧн карајтыԍ кіыс!

(„Комсомольскаја правԁалӧн“ март 4 лунса переԁовӧј).

А. П. Кызрофева Јемԁін ԊСШ-са старшӧј вожатӧј.

ЈУӦРТӦМ

Март 5-ӧԁ лунӧ помаліс асԍыс ужсӧ ВЛКСМ ЦК-лӧн очереԁнӧј V-ӧԁ Пԉенум. ВЛКСМ ЦК-лӧн Пԉенум віԁлаліс тащӧм вопросјас:

1. Комсомольскӧј організаціјајаслӧн націоналнӧј республікајасын ԁа областјасын уж јылыԍ (ԁокладјас Аԅербајԁжанса, Казахстанса ԁа Узбекістанса комсомол ЦК-јаслӧн).

2. Ӧшыбкајас јылыԍ, коԁјасӧс леԅӧма комсомольскӧј органіԅаціјајасӧн комсомолыԍ вӧтлігјасӧн, ВЛКСМ-ыԍ вӧтлӧмјаслӧн апеллаціјајас ԁінӧ формально-бјурократіческӧј отношеԋіје јылыԍ ԁа тајӧ тырмытӧмторјассӧ бырӧԁӧм куԅа мерајас јылыԍ.

3. Томјӧзӧс комсомолӧ прімітан ԃелӧын тырмытӧмторјас бырӧԁӧм јылыԍ.

Пԉенум пыртіс ЦК бјуро составӧ **В. А. Алекԍанԁров** јортӧс—ВЛКСМ Московскӧј обкомса секретарӧс, **А. І. Лубін** јортӧс—Ԉенінградскӧј обкомса секретарӧс, **С. І. Усенко** јортӧс—Украінаса ЛКСМ ЦК-са секретарӧс ԁа **Н. А. Міхајлов** јортӧс—„Комсомольскаја правԁа“ гаԅетса реԁакторӧс.

Пԉенум ужын прімітіс участіје ВКП(б) ЦК-са секретар **А. А. Анԁрејев** јорт.

Обсуԃітӧм вопросјас куԅа Пԉенумӧн прімітӧма соответствујущӧј шуӧмјас.

ВЛКСМ ЦК.

Талун восԍӧ Комі АССР-са Ісполкомлӧн Пԉенум

Талун, март 10-ӧԁ лунӧ, восԍӧ Комі АССР-са X-ӧԁ созыва Ісполкомлӧн VIII-ӧԁ Пԉенум. Пԉенум обсуԃітас **Кызјуров** јортлыԍ доклад „Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас јылыԍ Положеԋіје“ проект јылыԍ ԁа **Јуркін** јортлыԍ доклад 1938-ӧԁ воса тувсов кӧԅа кежлӧ лӧсӧԁчӧм мунӧм јылыԍ. Мӧԁ вопрос куԅа лоӧны сороклаԁјас Печорскӧј Окрісполкомлӧн ԁа Кулӧмԁінса РІК-лӧн.

Март 11-ӧԁ лунӧ 7 час рытсаԋ, Стројԏехнікум залын лоӧ сыктывкарса комсомольскӧј актівлӧн собраԋіје.

Сорԋітантор: пропаганԃістскӧј ԁа агітаціоннӧј уж состојаԋіје јылыԍ. Ԁокладчік **Ԏімоԋін.**

ВЛКСМ ГК.

68

Анԏісӧветскӧј „право-троцкістскӧј блок“ вылын процесс

Март 2-ӧԁ лунԍа рытја заԍеԁаԋіјелӧн ԁԋевԋік

ССР Сојузса Верховнӧј Суԁ Војеннӧј Коԉԉегіјалӧн март 2-ӧԁ лунԍа рытја заԍеԁаԋіје завоԃітчіс „право-троцкістскӧј блокса“ ӧтік тӧԁчана участԋік, фашістскӧј развеԁкаса агент, Сӧветскӧј Сојузса фінансјас јукӧнын вреԃіԏеԉ мыжалана Гріԋкоӧс ԁопроԍітӧмӧн.

Преԁварітеԉнӧј ԍԉеԁствіје вылын сыӧн ԍетӧм асԍыс показаԋіјејассӧ тырвыјӧ потвержԁајтӧмӧн, Гріԋко прізнајтӧ, мыј сіјӧ вӧчіс СССР-лы паныԁ уна зев ԍӧкыԁ преступԉеԋіјејас.

Гріԋко прізнајтӧ, мыј сіјӧ уна во чӧж нуӧԁіс сӧветскӧј влаԍтлы паныԁ гуԍа акԏівнӧј тыш ӧтщӧщ Шумскіјкӧԁ ԁа мукӧԁјаскӧԁ, прінімајтіс учаԍԏіје повстанческӧј отр’аԁјас котырталӧмын, а сіԇ-жӧ сӧветскӧј страна ԏерріторіја вылӧ ԃіверсантјасӧс, петԉуровскӧј еміссарјасӧс котырталӧмын ԁа налы ӧружије мӧԁӧԁалӧмын. І сы бӧрын, кор націоналіԍԏіческӧј организација вӧлі ерԁӧԁӧма, Гріԋко ез ԁугӧԁлы асԍыс преԁаԏеԉскӧј ужсӧ. Сіјӧ јітчіс вражескӧј развеԁкакӧԁ. Кыԇі вістала Гріԋко, 1935-ӧԁ воын сіјӧ пыріс Лубченко преԁложеԋіје ԍерԏі Украінаын воԇжык лӧԍӧԁлӧм национал-фашістскӧј организацијаӧ.

Украінскӧј национал-фашістјас сувтӧԁлісны аслыныс могӧн Сӧветскӧј Сојузлы паныԁ фашістскӧј госуԁарствојаслыԍ вооруженнӧј інтервенција котыртӧм. Тајӧ цеԉјасын украінскӧј национал-фашістјас јітчісны „право-троцкістскӧј блоккӧԁ“, војеннӧј заговорщікјаскӧԁ Тухачевскіјкӧԁ ԁа мукӧԁјаскӧԁ. Сіјӧ-жӧ каԁӧ Гріԋко лӧԍӧԁӧ јітӧԁ, сіјӧ выражеԋіје ԍерԏі, Сӧветскӧј Сојузлы вражԃебнӧј ӧԏі госуԁарствоса „вԉіјаԏеԉнӧј кругјаскӧԁ“. Посреԃԋікӧн вӧлі Крестінскіј.

Гріԋко вӧлі јітчӧма анԏісӧветскӧј „право-троцкістскӧј блоклӧн“ віԃԋејшӧј заправілӧјаскӧԁ—Гамарԋіккӧԁ, Рыковкӧԁ, Пјатаковкӧԁ. Блоклӧн главнӧј ставкаӧн, вістала Гріԋко, вӧлі фашістскӧј агрессорјаслӧн інтервенција вылӧ ставка.

Госуԁарственнӧј обвіԋіԏеԉ Вышінскіј јорт уна вопросјасӧн вывыјаснајтӧ „право-троцкістскӧј блоклыԍ“ террориԍԏіческӧј уж. Тајӧ преступнӧј ужыс, Гріԋко прізнајтчӧм ԍерԏі, вӧлі нароԁлӧн враг Троцкіј ԃірекԏіва ԍерԏі оруԁујтыԍ заговорщіческӧј организација основнӧј могјас пӧвсыԍ ӧԏіӧн.

—Інԁыԍсыліс уберітны Јежовӧс, —вістала Гріԋко.

—Кыԇ гӧгӧрвоны уберітны?—јуалӧ госуԁарственнӧј обвіԋіԏеԉ.

—Уберітны сіјӧ лоӧ віны,—вочавіԇӧ Гріԋко. І воԇӧ сіјӧ вістала суԁлы сы јылыԍ, кущӧм ісполԋіԏеԉјасӧс бӧрјыліс „право-троцкістскӧј блок“ тајӧ чуԁовішщнӧј ԃелӧ вылас.

Гріԋко воԇӧ вістала, кыԇі сіјӧ „право-троцкістскӧј блок“ заԁаԋіје ԍерԏі нуӧԁліс вреԃіԏеԉство фінансӧвӧј овмӧс ԁа товарооборот јукӧнын. Налоговӧј поліԏіка вежԋӧԁлӧм, коԁӧс веськӧԁӧма ужалыԍ јӧз інԏересјаслы паныԁ, фінансӧвӧј контроԉ лічӧԁӧм, капіԏаԉнӧј строіԏеԉство ӧрӧԁӧм, віԇму овмӧс ԋеправіԉнӧ фінанԍірујтӧм, товарооборот ԋеправіԉнӧ планірујтӧм, насеԉеԋіје вылын ізԃевајтчӧм—тащӧм преступнӧј ужыс, коԁӧс нуӧԁлісны нароԃлӧн тајӧ презреннӧј врагјасыс.

* *
*

8 час 30 мінутын завоԃітчӧ мыжалана Черновӧс ԁопроԍітӧм. Војԁӧр меԋшевік, Чернов пыріс коммуԋіԍԏіческӧј партіјаӧ, кыԇі сіјӧ ачыс вістала, формаԉнӧ. Чернов прізнајтӧ, мыј сіјӧ нуӧԁіс акԏівнӧј тыш партіјакӧԁ ԁа сӧветскӧј властькӧԁ. 1928-ӧԁ воын сіјӧ пыріс правӧјјаслӧн контрреволюционнӧј организацијаӧ. Рыковӧн сылы вӧлі ԍетӧма інԁӧԁ, кыԇі сылы ԃејствујтны, меԁым ԁӧзмӧԁны ԍереԃԋакӧс советскӧј властьлы паныԁ, кӧԇны ԋеԁоволство крестана костын.

1928-ӧԁ воын, кор мыжалана Чернов лӧԍӧԁчіс мунны заграԋіцаӧ ԉечітчыны, Рыков ԍетіс сылы заԁаԋіје јітчыны Берԉінын ԃанкӧԁ, корны сіјӧс кыпӧԁны капіԏаԉіԍԏіческӧј странајасын Сӧветскӧј Сојузлы паныԁ общественнӧј мԋеԋіје, шеԁӧԁны мӧԁӧԁ інтернационалса ԉіԁерјас пыр Сӧветскӧј Сојуз ԁінӧ вражԃебнӧј отношеԋіје јонмӧԁӧм, заручітчыны најӧ поԁԃержкаӧн лоӧ-кӧ бостӧма странаын власт „право-троцкістскӧј блокӧн“. Рыковкӧԁ ԁа Черновкӧԁ сіјӧ беԍеԁаас участвујтіс щӧщ Томскіј. Рыков ԁа Томскіј требујтісны Черновԍаԋ, меԁым Чернов веськыԁа зајавітіс ԃанлы, мыј „право-троцкістскӧј блок“-кӧ воас власт ԁінӧ, то сіјӧ мунас ԋе сӧмын економіческӧј пӧраԁока соглашеԋіјејас вылӧ капіԏаԉіԍԏіческӧј странајаскӧԁ, но і ԏерріторіаԉнӧј уступкајас вылӧ. Рыков поручајтӧ Черновлы ԍетны буржуазнӧј печаԏӧ тенԁенціознӧј јуӧртӧм, коԁјас ԋе веськыԁа петкӧԁлӧны сылыԍ ԃејствіԏеԉностсӧ.

І воԇӧ прокурор Вышінскіј јорт, јуаԍӧмјас вылӧ вочакывјӧн, Рыков јуӧртӧ, мыј сіјӧ ԁугԁывлытӧг снабжајтіс меԋшевістскӧј „соціаԉіԍԏіческӧј вестԋік“ маԏерјалјасӧн, коԁјасӧс веськӧԁӧма Сӧветскӧј Сојузлы паныԁ.

Чернов воԇӧ вістала сы јылыԍ, мыј пӧртіс олӧмӧ Рыковлыԍ поручеԋіјесӧ ԁа бостчіс ԃанкӧԁ ԍорԋітчӧмӧ.

Мыжалана Чернов показаԋіјејасыԍ воԇӧ тыԁовтчӧ, мыј Черновӧн Берԉінын олігӧн сіјӧс вӧлі вербујтӧма ԋемецкӧј развеԁкаӧн. Чернов Сӧветскӧј Сојузӧ локтӧма шпіон „Рејноԉԁ“ кԉічкаӧн.

Ԋеԁыр мысԏі Москваын Чернов орԁӧ воӧ ԋемецкӧј журнаԉіст Пауԉ Шефер ԁа корӧ сылыԍ шпіонскӧј сԍеԃеԋіјејас промышԉеннӧј тӧвар запас јылыԍ, ԋаԋ заготовітӧм мунӧм јылыԍ ԁа с. в.

Воԇӧ Чернов показаԋіјејасыԍ тыԁалӧ, мыј сіјӧ ԋемецкӧј развеԁка ԁа „право-троцкістскӧј блок“ заԁаԋіјејас ԍерԏі ԍістіс ԁа зараԅітaліс ԋаԋ. Чернов суԁ вылын вістала, кыԇі сіјӧ котырталіс віԇму овмӧсын асԍыс преступнӧј ужјассӧ, кыԇі сіјӧ заԁаԋіјејас ԍерԏі паськӧԁлісны скӧтлы чума, ізвеԃіталісны племеннӧј произвоԃіԏеԉјасӧс. Мыжалана Чернов заԁаԋіје ԍерԏі ізвеԃітӧма вӧлі уна ԁас ԍурс порԍӧс.

Вышінскіј. А он помԋітӧ, мыјԁа сылыԍ получітінныԁ ԋемецкӧј развеԁкаԍаԋ?

Чернов: 30.000 ԋемецкӧј марка гӧгӧр ԁа 150 ԍурс сӧветскӧј шајт.

Кыԇі вістала Чернов, Рыков сыкӧԁ быԁ аԇԇыслігӧн требујтіс віԇму овмӧсын ԃіверԍіоннӧј ԁа вреԃіԏеԉскӧј уж јонмӧԁӧм.

Мыжалана Черновӧс ԁопроԍітӧм бӧрын рытја заԍеԁаԋіје тупкыԍӧ.

(ТАСС).

Март 3-ӧԁ лунԍа асја заԍеԁаԋіјелӧн ԁԋевԋік

СССР Верховнӧј Суԁ Војеннӧј Коԉԉегіја асја заԍеԁаԋіје вылын март 3 лунӧ меԃвоԇ ԁопроԍітіс мыжалана Іванов. Царскӧј охранкалӧн опытнӧј провокатор, бӧрынжык англіјскӧј развеԁкалӧн шпіон, Іванов прізнајтӧ, мыј вӧлі поԁпоԉнӧј анԏісӧветскӧј „право-троцкістскӧј блоклӧн“ акԏівнӧј участԋікјас пӧвсыԍ ӧԏіӧн. Іванов вістала, мыј сіјӧ нӧшта 1911 воԍаԋ лоіс платнӧј агентӧн Туласа жанԁармскӧј управԉеԋіјеын, „воспітывајтчіс“ ротмістр Маматкаԅін веськӧԁлӧм улын. Первој Тулаын, а ԍесса Москваын уԋіверԍіԏетса стуԃентӧн лоӧмӧн, Іванов ԁоноԍітіс охранкалы торја јортјас вылӧ, коԁјас нуӧԁісны революционнӧј уж, преԁавајтіс стуԃенческӧј забастовкајас, інформірујтіс жанԁармскӧј управԉеԋіјеӧс стуԃенческӧј организацијаын революционнӧј ԁвіжеԋіје јылыԍ.

Таԇ завоԃітчіс „поліԏіческӧј ужыс“ мыжалана Івановлӧн. Прокурор Вышінскіј јорт ԍетӧ мыжаланалы ԋекымын вопрос сы јылыԍ, кущӧм ногӧн сіјӧ ԍујԍіс большевістскӧј партіјаӧ. Іванов прізнајтчӧ, мыј тајӧс сіјӧ вӧчіс жанԁармскӧј поԁполковԋік Колоколов поручеԋіје ԍерԏі 1915 воын.

Вышінскіј. Провокаторскӧј цеԉјасӧн?

Іванов. Ԃа, провокаторскӧј цеԉјасӧн.

Воԇӧ ԁопроԍітӧмыԍ тыԁовтчӧ, мыј революција бӧрын Іванов вӧчіс ставсӧ сы могыԍ, меԁым аԇԇыны вражԃебнӧј вынјас сӧветскӧј власткӧԁ тышкаԍӧм вылӧ. Аслас собственнӧј вісталӧм ԍерԏі, Іванов кыԇі лок, шојлӧн ԁук вылӧ лебԅыс кырныш, прімыкајтіс быԁԍікас вражԃебнӧј группајас ԁінӧ.

Іванов вістала воԇӧ, кыԇі сіјӧ 1918 во завоԃітчігӧн, Бухарінкӧԁ јітчӧмӧн, нуӧԁіс поԁрывнӧј уж партіјалы паныԁ, кыԇі „ԉевӧј“ коммуԋістјас мӧвпалісны віны Ԉеԋінӧс, кыԇі сылӧн Бухарінкӧԁ јітӧԁ воныԍ-воӧ јонміс. 1928 воын, кор Іванов ужаліс Војвыв Кавказын, Бухарін ԍетіс сылы ԃірекԏіва—котыртны ԍені правӧјјаслыԍ поԁпоԉнӧј группа, пӧртны Војвыв Кавказ роч Ванԁејаӧ, кыпӧԁны ԍен кулацкӧј восстаԋіје.

Но кор кулацкӧј восстаԋіјелӧн план проваԉітчіс ԁа Іванов вужіс Војвыв крајӧ, Бухарін, Іванов кывјас ԍерԏі, ԍетӧ выԉ установка—ԁаԍтыны інтервентјас ускӧԁчӧм случајын сӧветскӧј властлы пораженіје, паськӧԁны ԃіверԍіоннӧј ԁа вреԃіԏеԉскӧј уж, котыртны террориԍԏіческӧј группајас, ԁа, меԁбӧрын, нуӧԁны шпіонаж іностраннӧј госуԁарстволы поԉза вылӧ. Іванов поԁтвержԁајтӧ, мыј Бухарін ԍетіс сылы наставԉеԋіјејас сы јылыԍ, кыԇі обслужівајтны англіјскӧј развеԁкаӧс.

Вышінскіј. А ті пӧртінныԁ олӧмӧ сіјӧ наставԉеԋіјејассӧ?

Іванов. Пӧрті, обслужівајті, мӧԁӧԁалі маԏеріал, получајті інԁӧԁјас реԅіԃент пыр.

Іванов вістала суԁлы, мыј Бухарін „намечајтіс“ вӧрпіԉітан завоԁјас англічаналы концессіјаӧ сԃајтӧм, а выԉ вӧрпіԉітан завоԁјас, коԁјасӧс стрӧітӧма сӧветскӧј властӧн „намечајтіс“ ԍетны царскӧј ужјӧзјас мынтан щӧт вестӧ. Тајӧ вӧліны воԇӧ вылӧ планјас. Но „аванс“ пӧраԁокын „право-троцкістскӧј блокыԍ“ преԁаԏеԉјас ԁа ізменԋікјас вузавлісны англіјскӧј буржуаԅіјалы меԁԍа вылын качествоа вӧр іҷӧт ԁонјасӧн.

Вышінскіј. Воспітаԋіјеыс тіјан ԇік опреԃеԉоннӧј. Завоԃітінныԁ ті асԍыныԁ поліԏіческӧј воспітаԋіјетӧ туԉскӧј охранкаса ротмістр Маматкаԅін веськӧԁлӧм улын, а помалінныԁ—Бухарін ԁа Рыков веськӧԁлӧм улын. Сіԇ ме тіјанӧс гӧгӧрвоа?

Іванов. Правіԉнӧ.

Ԍесса Вышінскіј јорт јуаԍӧм вылӧ вочавіԇӧмӧн мыжалана ԍетӧ поԁробнӧј показаԋіјејас „право-троцкістскӧј блок“ террориԍԏіческӧј замыԍеԉјас јылыԍ, вӧр промышԉенностын вреԃіԏеԉство јылыԍ.

Перерыв бӧрын мыжалана Бухарін, госуԁарственнӧј обвіԋіԏеԉ Вышінскіј јорт јуаԍӧм вылӧ вочавіԇӧмӧн, поԁтвержԁајтӧ, мыј 1928 воын сіјӧ ԍеталіс інԁӧԁјас Івановлы котыртны Војвыв Кавказын правӧјјаслыԍ анԏісӧветскӧј поԁпоԉнӧј организација. Бухарін прізнајтіс, мыј сіјӧ секі-нін јуӧртіс Івановлы контрреволюционнӧј правӧј центр существујтӧм јылыԍ.

Мыжалана Бухарін поԁтвержԁајтӧ сіԇ-жӧ, мыј сіјӧ тӧԁіс капіԏаԉіԍԏіческӧј странајасса преԃставіԏеԉјаскӧԁ Івановлӧн ԍорԋітчӧмјас јылыԍ ԁа мыј ачыс віставліс Івановлы контрреволюционнӧј правӧј центр планјас јылыԍ, мыј сӧветскӧј властлы паныԁа тышын поԅӧ ісполԅујтны војеннӧј конјунктура“.

Вышінскіј. Мӧԁ ногӧн шуӧмӧн, ӧткымын іностраннӧј госуԁарствојас отсӧг вылӧ оріентација?

Бухарін. Ԃа, поԅӧ і сіԇ шуны.

Вышінскіј. Мӧԁ ногӧн шуӧмӧн, СССР пораженіје вылӧ оріентација?

Бухарін. Вообще суммарнӧ, мӧԁыԍ шуа,—ԁа.

Ԍесса завоԃітчӧ мыжалана Зубаревӧс, „право-троцкістскӧј блокса“ акԏівнӧј участԋікјас пӧвсыԍ ӧԏіӧс, царскӧј охранкаса агентӧс, фашістскӧј шпіонӧс ԁопроԍітӧм. Зубарев тырвыјӧ поԁтвержԁајтӧ асԍыс показаԋіјејассӧ, коԁјасӧс ԍетӧма сыӧн преԁваріԏеԉнӧј ԍԉеԁствіје вылын.

Правӧјјас контрреволюционнӧј организацијаӧ Зубаревӧс вербујтіс 1929 воын правӧјјаслӧн главарјас пӧвсыԍ ӧԏі Ԍмірнов. Регыԁ Зубарев лӧԍӧԁіс јітӧԁ Рыковкӧԁ. 1930 воԍа мајын Рыков ветліс Ԍверԃловскӧ областнӧј партіјнӧј конференција вылӧ. Конференција ԁырјіыс Рыков аԇԇысіс царскӧј охранкаса агент Зубаревкӧԁ ԁа јуӧртіс бӧрјаыслы, мыј Ԍмірнов кывјас ԍерԏі, тӧԁӧ сіјӧс, кыԇі правӧјјаслӧн анԏісӧветскӧј организацијаса акԏівнӧј участԋікӧс, ԁа мыј кӧсјіс еськӧ „ԍорԋітны“. Ԍорԋісӧ вӧлі нуӧԁӧма. Рыков получітіс Зубаревԍаԋ тырвыјӧ інформација Уралын контрреволюционнӧј правӧј организација состојаԋіје јылыԍ ԁа сіјӧ вреԃіԏеԉскӧј, анԏісӧветскӧј уж јылыԍ. Сіјӧ ошкіс правӧјјаслыԍ поԁрывнӧј поԁлӧј ужсӧ Уралскӧј областын ԁа ԍетіс інԁӧԁ паськӧԁны сіјӧс, торјӧн котыртны коԉԉекԏівізација сабоԏірујтӧм, орӧԁны кӧԇа кампаԋіје колхозјасын, ԃезорганізујтны товарооборот, а сіԇ-жӧ ӧтувтчыны контрреволюционнӧј уж вылӧ троцкістјаскӧԁ, ԅіновјевецјаскӧԁ, есерјаскӧԁ, сӧветскӧј власт ԁінӧ вражԃебнӧ настроітчӧм став елементјаскӧԁ.

Мыжалана Рыков Вышінскіј јорт јуалӧм вылӧ тырвыјӧ поԁтвержԁајтӧ Зубаревлыԍ показаԋіјејассӧ. Воԇӧ Зубарев вістала аслас вреԃіԏеԉскӧј, ԃіверԍіоннӧј уж јылыԍ Уралын ԁа ԍесса СССР-са ԁа РСФСР-са Наркомԅемын. Ӧтщӧщ сіјӧ вӧлі шпіонӧн ӧԏі іностраннӧј госуԁарствоса фашістскӧј развеԁкалӧн ԁа каԁыԍ каԁӧ ԍетавліс сетчӧ ԍекретнӧј сԍеԃеԋіјејас. Наркомԅемын Зубарев котырталіс террориԍԏіческӧј группајас ԁа ачыс вӧлі ԍені акԏівнӧј участԋікӧн.

Вышінскіј. Коԁлы паныԁ кӧсјінныԁ ті вӧчны злоԃејскӧј террориԍԏіческӧј актјассӧ?

Зубарев. Первојсӧ мі конкретнӧ ԋекоԁӧс персонаԉнӧ его кутӧј тӧԁвылын, а вообще намечајтім террориԍԏіческӧј актјас ВКП(б) Централнӧј Коміԏет руко-

(Помсӧ віԇӧԁ 3 лістбок.)

Анԏiсöветскöј „право-троцкiстскöј блок“ вылын процесс

воԃашщöј составлы паныԁ, торјöн поԉiтбјуроса шԉенјаслы паныԁ. Асланым положеԋiје куԅа, террорiԍԏiческöј акт котыртан смыслын асланым јiтöԁјас ԁа гырыԍ поԅанлунјас вöсна мi сувтiм Молотов вылö...

Вышiнскiј. Молотов вылö—СССР-са Нароԁнöј Комiссарјас Сöветса преԁԍеԁаԏеԉ вылö?

Зубарев. Ԃа, Молотов вылö...

Вышiнскiј јорт јуаԍöм вылö вочавiԇöмöн, Зубарев воԇö прiзнаjтö асԍыс, кыԇi царскöј поԉiцiја агентлыԍ провокаторскöј уж. Вербујтiс сiјöс охранкаас 1908 воын Коԏеԉнiч карса прiстав Васiԉјев. Сiјö каԁԍаԋ Зубарев, öԏi местаԍаԋ мöԁö вуԇöмöн, быԁ пöрјö мöԁ кԉичка улын—„Васiԉiј“, „Паԉiн“, „Прохор“, выԁавајтiс поԉiцiјалы ревоԉуцiоԋерјасöс.

Госуԁарственнöј обвiнiԏеԉ Вышiнскiј јорт корöм куԅа суԁ ԍвiԃеԏеԉ пыԃԃi ԁопроԍiтiс вöвлöм поԉiцејскöј прiстав Васiԉјевöс. Васiԉјев вiԍталiс, кыԇi сiјö вербујтiс Зубаревöс царскöј охранкаса агентјас лыԁö, ԁа мыј тані „ԍöкыԁлунјас“ сiјö ԋекущöмöс ез аԇԇыв. Унжык сыԍ, ачыс Зубарев боԍтiс аслыс кԉичка „Васiԉiј“. Кык пöрјö Васiԉјев ԍетлiс Зубаревлы 30 шајтöн провокаторскöј ужыԍ.

Мыжалана Зубаревöс ԁопроԍiтöм бöрын лунја заԍеԁаԋiје тупкыԍԍö.

(ТАСС).

Март 3-öԁ лунԍа рытја заԍеԁаԋiјелöн ԁԋевԋiк

Перерыв бöрын Прокурор Вышiнскiј јорт ԁопрашiвајтö поԁсуԃiмöј Раковскiјöс поԁсуԃiмöј Креԍԏiнскiјлöн троцкiстскöј ԃејаԏеԉноԍт јылыԍ.

Креԍԏiнскiјöн воԇԇа лунас вöчöм вiԍталöмјас јылыԍ ԍорԋiтöмöн, Раковскiј шуö најöс „ԃејствiԏеԉноԍтлы лöԍавтöмöн“. Сiјö шуö, мыј Креԍԏiнскiј вöлiс i коԉiс акԏiвнöј троцкiстöн. Раковскiј сувтлö пiԍмö вылö, коԁöс вöлi мöԁöԁöма Креԍԏiнскiјöн 1927 воын Троцкiјлы. Воԇԇа лунас Креԍԏiнскiј ыстыԍiс сы вылö, мыј обыск ԁырјi сылыԍ вöлi аԇԇöма сiјö пiԍмöыслыԍ копiја, коԁын сiјö вiԍталiс троцкiзмыԍ аслас вешјöм јылыԍ. Раковскiј вiԍталöмјасöн устанавԉiвајтчö, мыј ԍорԋiыс мунö пiԍмö јылыԍ, коԁöс вöлi јöзöԁöма сöветскöј печаԏын. Раковскiј шуö, мыј сiјö пiԍмöыс вöлi ԁвурушԋiческöј. Тајö пiԍмöсö јöзöԁöм бöрын пыр-жö Троцкiјкöԁ беԍеԁујтiгöн, Раковскiј шуiс сылы, мыј пiԍмö iнԁöма ԇiк сы вылö, меԁым служiтны „аԉiбi“ пыԃԃi. Раковскiј вiԍталö 1927 воын Креԍԏiнскiјкöԁ аслас беԍеԁајас јылыԍ, торјöн, беԍеԁа јылыԍ, коԁi вöлi Берԉiнын, кöнi участвујтiс Камеԋев, ԁа пасјö, мыј сiјö пiԍмöсö гiжан каԁö Креԍԏiнскiј ԃелö вылас коԉлiс троцкiстöн. Креԍԏiнскiј коԉлiс троцкiстöн i 1927 во помын; тајöс поԁтверԃiтöм могыԍ Раковскiј iнԁö ԉiчнöј пiԍмö вылö, коԁöс получiтöма сыöн Креԍԏiнскiјԍаԋ 1929 воын.

Раковскiј вiԍталöмјас ԍерԏi Креԍԏiнскiјöс јуаԍöмöн, Прокурор преԁјавԉајтö сылы вещественнöј ԁоказаԏеԉствојас: Троцкiјлы Креԍԏiнскiјлöн 1927 воԍа нојабр 27-öԁ лунԍа пiԍмöлыԍ копiја, 1928 воԍа март 22-öԁ лунԍа „Економiческаја жiзԋ“ гаԅет реԃакцiјаö Креԍԏiнскiј пiԍмöлыԍ ԏекст. Креԍԏiнскiјлы лоi прiзнајтны сылы преԁјавiтöм ԁокументјаслыԍ поԁԉiнноԍт, а сiԇ-жö поԁсуԃiмöј Раковскiј вiԍталöмјаслыԍ правiԉноԍт.

—Тајö-кö правiԉнö,—шуö Вышiнскiј јорт,—кутаныԁ-öԏi воԇö ылöԁлыны суԁ ԁа отрiцајтны преԃварiԏеԉнöј ԍлеԃствiје вылын тiјанöн ԍетöм вiԍталöмјаслыԍ правiԉноԍт?

Креԍԏiнскiј шуö, мыј öнi сiјö поԁтвержԁајтö асԍыс преԁварiԏеԉнöј ԍлеԁствiје вылын ԍетöм вiԍталöмјассö.

Суԁ вуԇö поԁсуԃiмöј Рыковöс ԁопроԍiтöмö.

Рыков завоԃiтö вiԍталöмјас аслас поԁрывнöј поԁпоԉнöј уж јылыԍ 1928 воԍаԋ. Сiјö шуö, мыј сылöн ԃiреԏiвајас ԍерԏi веԉ уна правöјјас законспiрiрујтiсны секi правöј оппоԅiцiја ԁiнö асԍыныс прiнаԁԉежноԍтсö. Сiјö группаԍыс öԏi вöлi Јагоԁа, коԁi вöлiс секi ОГПУ-са преԁԍеԁаԏеԉöс вежыԍöн.

— Вöлi-ö тiјан Јагоԁакöԁ соглашеԋiје сы јылыԍ, мыј сiјö кутас вiԇны тiјанлыԍ каԁрјас?—јуалö Вышiнскiј јорт.

Рыков вочавiԇö тајö вопрос вылас утверԃiԏеԉнö. Поԁсуԃiмöј Јагоԁа, коԁöс вöлi ԁопроԍiтöма прокурорöн, сiԇ-жö поԁтвержԁајтö веԍкыԁ iзменалыԍ тајö фактсö.

Рыков вiԍталö, мыј правöјјас контрревоԉуцiоннöј органiзацiјалöн вöлi аслас центр Рыковыԍ, Бухарiныԍ, Томскiјыԍ. Тајö центрыс ԍетлiс iнԁöԁјас кулацкöј повстанческöј выступԉеԋiјејас котыртöм јылыԍ, торјöн Војвыв Кавказын ԁа Ԍiбiрын.

Воԇö Рыков вiԍталö, контрревоԉуцiоннöј органiзацiјалöн преступԉеԋiјејас јылыԍ террор куԅа. Правöјјаслöн центр ԍетлiс ԃiрекԏiвајас террор јылыԍ, лöԍöԁлiс террорiԍԏiческöј органiзацiјајас. Рыков ачыс лöԍöԁлiс правiԏеԉственнöј машiнајас бöрԍа вiԇöԁöм. Правöјјас Бухарiн пыр ԁа есер Ԍемјонов пыр кыскiсны террорiԍԏiческöј актјас котыртöмö есеровскöј террорiԍԏiческöј группа. Правöјјас центр оԁобрiтöмöн Ԍемјонов ԁаԍтiс покушеԋiјејас Сталiн ԁа Кагановiч јортјас вылö.

* *
*

Перерыв бöрын воԇö нуöԁԍö поԁсуԃiмöј Рыковöс ԁопроԍiтöм. Сiјö прiзнајтö, мыј 1933—34 војасын контрревоԉуцiја ԅiԉiс öтувтны асԍыс вынјассö. Вöлi лöԍöԁöма центр троцкiстјас ԁа ԅiновјевецјас участвујтöмöн Камеԋев, Пјатаков, Јенукiԇе составын, кытчö ԍеԍԍа пырiсны Рыков, Бухарiн, Томскiј.

Рыков петкöԁлö, мыј 1934 воын обсужԁајтԍiс регыԁ лоыԍ XVII-öԁ парԏiјнöј сјезԁкöԁ јiтöԁын контрревоԉуцiоннöј органiзацiјалыԍ вынјассö iспоԉзујтны поԅанлун јылыԍ. Право-троцкiстскöј банԃiтјас обсужԃајтiсны XVII-öԁ сјезԁ арестујтан план. Заговорщщiкјас арталiсны, мыј парԏiјаса веԍкöԁлыԍјаскöԁ öтщöщ поԅас арестујтны республiкајасса ԁа облаԍтјасса сiјö тöԁчана работԋiкјассö, коԁјас кутасны сопроԏiвԉајтчыны переворотлы... Но сiјö планыс сорвiтчiс. Заговорщщiкјас аԇԇiсны, мыј странаын положеԋiје оз ԍет налы наԃеја успех вылö, мыј парԏiјалöн сплоченноԍт, правiԏеԉстволöн популарноԍт вöчiсны переворот завоԃiтöм ԇiк аванԏурiԍԏiческöјöн.

Секi правöјјас вужiсны „выԉ орiентацiјаö“. I секi, кыԇi петкöԁлö Рыков, по ԁувја ставкаöн лоi СССР-лöн војеннöј поражеԋiје вылö ставка.

Воԇö Вышiнскiј јорт ԃетаԉнö выјаԍԋајтö вопрос „право-троцкiстскöј блоклöн“ пораженческöј вiԏ јылыԍ.

Преԁԍеԁаԏеԉствујтыԍ Улрiх јортлöн поԁсуԃiмöј Рыковлы веԉ уна вопрос бöрын, јöзöԁԍö перерыв март 4-öԁ лунԍа асылöԇ.

Март 4-öԁ лунԍа асја заԍеԁаԋiјелöн ԁԋевԋiк

„Право-троцкiстскöј блок“ вылын процесс пыр јонжыка i јонжыка ерԁöԁö нароԁлöн ԉутöј врагјаслыԍ чуԁовiшщнöј преступԉеԋiјејассö. „Право-троцкiстскöј блок“ коварстволыԍ, ԋiзоԍтлыԍ ԁа поԁлоԍтлыԍ ԍöԁ спiсок соԁтiсны буржуазно-нацiонаԉiԍԏiческöј группајасыԍ мыжаланајас, коԁјас сулалiсны „блокас.“

Аслас iзменԋiческöј уж јылыԍ показаԋiјејас ԍетö поԉскöј охранкаса маԏöрöј шпiон Шарановiч. Нöшта 1921 воын-на сiјöс вöлi вербујтöма поԉскöј развеԁкаöн Варшаваын ԁа шыбытöма СССР-ö. Сöветскöј Белоруԍԍiјаын кывкутана сöветскöј ԁа парԏiјнöј постјас вылö ԍујԍöмöн, сiјö ԍеталiс поԉскöј развеԁкалы разнöј пöлöс ԍекретнöј маԏерiалјас ԁа олöмö пöртiс сылыԍ заԁаԋiјејассö. 1932 во завоԃiтчiгöн Шарановiч пырiс белорусскöј национал-фашiстскöј органiзацiјаö, коԁöн веԍкöԁлiсны Червјаков ԁа ГолоԃеԁԀ. Регыԁ, кыԇ прiзнајтчö мыжалана, i сiјö ачыс лоi сiјö органiзацiјаса веԍкöԁлыԍјас пöвсыԍ öԏiöн. Кыԇi сiјöс поԁтвержԁајтö мыжалана, белорусскöј национал-фашiстскöј органiзацiја вöлi јiтчöма ԁа ужалiс поԉскöј развеԁка заԁаԋiјејас ԍерԏi. Мöԁар бокԍаԋ, сiјö вöлi јiтчöма „право-троцкiстскöј блоклöн“ московскöј центркöԁ ԁа получајтiс ԃiреԏiвајас веԍкыԁа Рыковԍаԋ ԁа Бухарiнԍаԋ. Шарановiч прiзнајтö, мыј национал-фашiстјас сувтöԁлiсны асланыс могöн сöветскöј власт путкыԉтöм ԁа капiтаԉiзм восстановiтöм, фашiстскöј госуԃарствојаскöԁ војнаын СССР-лы поражеԋiје, Сöветскöј Сојузыԍ Белоруԍԍiјаöс торјöԁöм. Шарановiч поԁтвержԁајтö, мыј Бухарiн ԁа Рыков торјöн настаiвајтiсны поԉскöј геԋеральнöј штабкöԁ јiтöԁ јонмöԁöм вылын.

Национал-фашiстјас нуöԁiсны вреԃiԏеԉство Белоруԍԍiјаса нароԁнöј овмöс ԁа культура разнöј јукöнјасын, шпiоԋiтiсны, вöчалiсны ԃiверԍiјајас.

Прокурор јуаԍöм вылö воԇö вочавiԇöмöн, мыжалана Шарановiч прiзнајтö, мыј сiјö нуöԁiс ыжыԁ разрушiԏеԉнöј уж Белоруԍԍiјаса вiԇму овмöсын. Наԍеԉеԋiјелыԍ ԋеԁовоԉство кыпöԁны ԅiԉöмöн, вреԃiԏеԉјас ԅiԉiсны паԁмöԁны колхознöј ԁвiжеԋiје, орöԁны скöтвiԇöм. Сiԇ, најö паԍкöԁiсны чума порԍјас пöвсын, губiтiсны вöвјас. Ԃiверԍiјајас вöсна, прiзнајтчö мыжалана, 1936 воын кулi 30 ԍурс гöгöр вöв.

Шарановiч вiԍталö воԇö, мыј национал-фашiстјас нуöԁiсны вреԃiԏеԉство i промышԉенноԍтын, торјöн, разрушајтiсны республiкалыԍ ломтас база. Ыжыԁ вреԃiԏеԉство нуöԁԍiс культурнöј фронт вылын.

Мыжаланаöс воԇö јуаԍöмыԍ тöԁмавԍö, мыј национал-фашiстјас ԁаԍтiсны террорiԍԏiческöј актјас Ворошiлов јортлы паныԁ ԁа ВКП(б)-са ԁа сöветскöј правiԏеԉствоса мукöԁ веԍкöԁлыԍјаслы паныԁ.

Суԁ вуԇö мыжалана Фајзулла Хоԁжајевöс, узбекiстанса вiԁнöј буржуазнöј нацiонаԉiстјас пöвсыԍ öԏiöс ԁопроԍiтöмö. Хоԁжајев прiзнајтö, мыј тајö гнуснöј ужсö сiјö панiс нöшта 1920 воын-на Бухарскöј нароԁнöј республiкаöн веԍкöԁлыԍöн вöлiгöн. Бöрыннас Хоԁжајев јiтчiс Iкрамовлöн буржуазно-нацiонаԉiԍԏiческöј группакöԁ, а ԍеԍԍа „право-троцкiстскöј блоккöԁ“. 1930 воын Москваын Фајзулла Хоԁжајев ԍорԋiтчiс Рыковкöԁ öтувја iзменԋiческöј уж јылыԍ.

Хоԁжајев вiԍталö суԁлы, мыј Рыков щöктiс паԍкöԁны вреԃiԏеԉство торјöн вiԇму овмöсын ԁа требујтiс анԏiсöветскöј уж став вiԏöԁ развiвајтöм. Сещöм-жö ԃiреԏiвајас ԍетiс Iкрамов пыр Бухарiн, коԁi ветлiс Узбекiстанö 1933 воын. Мöԁ воас Узбекiстанö локтiс Анԏiпов ԁа правöјјас центр нiмԍаԋ щöктiс акԏiвiԅiрујтны ԃiверԍiоннöј ԁа провокацiоннöј уж, кыпöԁны массајаслыԍ сöветскöј властöн ԋеԁовоԉствујтчöм, паԍкöԁны повстанческöј группајас формiрујтöм, лöԍöԁны террорiԍԏiческöј группајас, јiтчыны англiјскöј развеԁываԏеԉнöј органјаскöԁ.

1936 воын Ташкентö бара волiс Бухарiн. Сiјö коԉiс ԋеԃöвöԉнöјöн вреԃiԏеԉскöј ԁа ԃiверԍiоннöј уж „омöԉа паԍкöԁöмöн“ ԁа настаiвајтiс буржуазнöј нацiонаԉiстјаслыԍ анԏiсöветскöј уж чорԏöԁöм вылын. Бухарiн вiԍталiс, мыј „право-троцкiстскöј блок“ јiтчöма Германiјакöԁ ԁа Јапоԋiјакöԁ ԁа мыј буржуазнöј нацiонаԉiстјаслы Узбекiстанын колö веԍкыԁа јiтчыны Англiјакöԁ. Ме гöгöрвоi сiјöс, вiԍталö Хоԁжајев, кыԇi Узбекiстанö СССР-ыԍ орöԁöм вылö курс, Узбекiстан вылын англiјскöј проԏекторат лöԍöԁöм вылö курс, мыј лоö Узбекiстанöс колоԋiјаö пöртöм.

Вышiнскiј јорт вопрос вылö сы јылыԍ, мыјöн поԁулалiс Бухарiн асԍыс тајö преступнöј ԃiреԏiвасö, мыжалана Хоԁжајев вiԍталö, мыј Бухарiн ошкiс фашiзм, коԁi быԏԏöкö воöԁчiс капiтаԉiзм стабiԉiԅiрујтöмö Јевропаын. Сiјö iнԁiс, мыј гiтԉеровскöј Германiја кöсјö лоны Јевропаын гегемонöн, мыј поԅö вöчны соглашеԋiје Германiјакöԁ ԁа Јапоԋiјакöԁ СССР-лы паныԁа öтувја тыш вылö. Правöјјаслöн, троцкiстјаслöн ԁа национал-фашiстјаслöн мог, вiԍталiс Бухарiн, сулалö сыын, меԃым отсавны СССР слабмöԁöмлы ԁа поражеԋiјелы поԁрывнöј уж јонмöԁöмöн.

Ԍеԍԍа мыжалана Хоԁжајев лыԃԃöԁлö буржуазно-нацiонаԉiԍԏiческöј органiзацiја вреԃiԏеԉскöј ԁа ԃiверԍiоннöј ужлыԍ конкретнöј фактјас Узбекiстанын. Вiԇму овмöсын сiјö ԇугiс ԍевооборотјас, ԇугiс ԍеменнöј ԃелö, воöԁчiс уна скöт вiöмö ԁа таргајтöмö, вреԃiԏеԉскöја кутiс шелководство паԍкöԁöм, хiшщԋiческöја бырöԁалiс тутöвöј пујас, мыјöн орöԁiс шелководстволыԍ кормовöј база. Iррiгацiја јукöнын вöлi вöчöма ԃiверԍiоннöј актјас Самарканԃын ԁа Ферганаын.

Сöветскöј власткöԁ тышкаԍöм вылö повстанческöј группајас котыртiгöн буржуазно-нацiонаԉiԍԏiческöј органiзацiја торја вԋiмаԋiје пуктiс басмачество ловԏöԁöм вылö. Басмаческöј атаманјас (курбашјас) пыр Хоԁжајев ԅiԉiс пöртны олöмö јiтöԁјас англiјскöј развеԃкакöԁ, öтщöщ Iкрамов ԁа Хоԁжајев веԍкöԁлöм улын лöԍöԁԍiсны террорiԍԏiческöј группајас.

Мыжалана Хоԁжајев прiзнајтö асԍö мыжаöн рöԃiналы iзменаын, узбекiстанса нароԃлы ԁа став СССР-са нароԁјаслы iзменаын, ԃiверԍiоннöј, вреԃiԏеԉскöј ԁа террорiԍԏiческöј ужын, коԁöс веԍкöԁöма сöветскöј власт путкыԉтöм ԁа капiтаԉiзм реставрiрујтöм вылö.

Вышiнскiј јорт јуалö, тöԁԍа-ö мыжалана Хоԁжајевлы Абiԁ-Саiԁовöс вiöм јылыԍ. Мыжалана Хоԁжајев вочавiԇö, мыј сiјö вiöмсö нуöԁöма Iкрамовлöн нацiонаԉiԍԏiческöј органiзацiја шуöм ԍерԏi.

Та вылын асја заԍеԁаԋiје помаԍö.

Анԏісӧветскӧј „право-троцкістскӧј блок" вылын процесс

Март 4-ӧԁ лунса рытја засеԁаԋіјелӧн ԁԋевԋік

Рытја заԍеԁаԋије вылын суԁ вужіс мыжалана Роԅенгоԉцӧс ԁопроԍітӧмӧ. Асԍыс троцкістскӧј уж 1920—21 воԍаԋ віԍталӧмӧн, Роԅенгоԉц віԍталіс, мыј сылӧн Троцкијкӧԁ јітӧԁ вылыԍ завоԃітчіс Кресԏінскиј отсӧгӧн 1929 воын. 1933—34 војасын сіјӧ кыкыԍ аԇԇысліс заграԋіцаын, Австріјаын ԁа Карлобаԁын Ԍеԁовкӧԁ, коԁі ԍетіс сылы ԃірекԏіва правӧјјаскӧԁ ԁа Тухачевскиј группакӧԁ јітӧԁ лӧԍӧԁӧм јылыԍ. Сіјӧ ԃірекԏівасӧ олӧмӧ пӧртӧм могыԍ, віԍталӧ Роԅенгоԉц, Кресԏінскиј кутіс ԍісԏемаԏіческӧј јітӧԁ Тухачевскијкӧԁ. Ачыс-жӧ Роԅенгоԉц вӧлі јітчӧма Рыковкӧԁ ԁа Руԁзутаккӧԁ.

Уна вопросӧн Вышінскиј јорт ерԁӧԁӧ Роԅенгоԉцлыԍ ӧткымынтор јылыԍ чӧволӧм. Тӧԁмавсӧ, мыј нӧшта Карлобаԁын Ԍеԁовкӧԁ аԇԇыслігӧн Роԅенгоԉц получітіс Троцкијԍаԋ інԁӧԁјас сы јылыԍ, мыј контрревоԉуціоннӧј переворот колӧ лӧԍӧԃны СССР вылӧ војеннӧј уськӧԃчӧм каԁ кежлӧ. Роԅенгоԉц ԁа Кресԏінскиј прізнајтӧны, мыј заговорса уна участԋікӧс арестујтӧм бӧрын, сы лыԃын, Пјатаковӧс арестујтӧм бӧрын, Троцкиј ӧԏі пісмӧын коріс форԍірујтны контрревоԉуціоннӧј переворот. Тӧԁмавсӧ актівнӧј роԉ Кресԏінскијлӧн Тухачевскијкӧԁ тајӧ повоԁ куԅа сорԋітчӧмјасын, сетчӧ-жӧ Кресԏінскиј віԍталӧ, мыј Тухачевскијӧс торјӧн термӧԁлыны ез ковмы, сы вӧсна мыј ачыс сіјӧ „термаԍіс". Троцкиј коріс вочавіԇны Пјатаков ԃелӧ куԅа пріговор вылӧ парԏіјаса ԁа правіԏеԉствоса веԍкӧԁлыԍјаслы паныԁ террорісԏіческӧј актјасӧн.

Сен-жӧ ерԁӧԃсӧ ӧԏі обстојаԏеԉство, коԁі јурԁӧԁӧ тајӧ процесс первој лунӧ Кресԏінскијлыԍ повеԃеԋијесӧ. Кресԏінскиј сознајтчӧ, мыј Троцкиј аслас пісмӧын скӧраліс Пјатаковӧн суԁ вылын асԍыс мыжсӧ воԍсӧн прізнајтӧм повоԁ куԅа ԁа требујтіс, меԁым заговорщікјас арест случајын отріцајтісны асԍыныс мыжнысӧ.

— Гашкӧ тіјанлыԍ повеԃеԋијетӧ суԁ вылын кык лун сајын сіԇ-жӧ вӧлі ԃіктујтӧма тајӧ ԃірекԏіванас? —јуалӧ прокурор Кресԏінскијлыԍ.

Вочакывјын кылӧ шӧјӧ вошӧмӧн бормочітӧм.

Воԇӧ нуӧԁсӧ Роԅенгоԉцӧс ԃопроԍітӧм. 1937 воԍа март помын Роԅенгоԉцлӧн вӧлі совещаԋије Кресԏінскијкӧԁ ԁа Тухачевскијкӧԁ. Тӧԁмавсӧ, мыј Јагоԁаӧс арестујтӧм бӧрын, Кресԏінскиј век ԁа упорнӧ щӧктіс Тухачевскијӧс ӧԁԇӧԃны контрревоԉуціоннӧј переворот нуӧԃӧм.

Воԇӧ Роԅенгоԉц віԍталӧ, мыј сіјӧ поручеԋије куԅа, Ԍеԁов ԁа соответствујущӧј іностраннӧј фірмајас отсӧгӧн, Троцкијлы вӧлі ԍетӧма 300 сурс ԁолларӧԇ експортԉес фонԁыԍ. Наркомԉесторглӧн фінансӧвӧј каналјас іспоԉзујтчісны сіԇ-жӧ Троцкијлы быԁ во 110 сурс ԁоллар ԍетӧм вылӧ, троцкістскӧј уж вылӧ зев уна мукӧԁ „взносјас" лыԁԃытӧг.

Маԏерӧј шпіон Роԅенгоԉц ціԋічнӧј спокојлунӧн віԍтавлӧ сы јылыԍ, мыј нӧшта 1923 воын Троцкиј щӧктӧм серԏі сіјӧ ԍетавліс Германија рејхсверса веԍкӧԁлыԍ геԋерал Ԍектлы свеԃеԋијејас сӧветскӧј војенно-возԁушнӧј вынјас јылыԍ, а сорӧнжык і секретнӧј свеԃеԋијејас ортсыса вузасӧм куԅа. Роԅенгоԉц нуӧԁіс асԍыс шпіонскӧј уж ԍісԏемаԏіческӧја. Сіјӧ нуӧԁіс вреԃіԏеԉскӧј уж Наркомвԋешторг ԍісԏемаын.

Суԁ вужӧ мыжалана Кресԏінскијӧс ԁопроԍітӧмӧ. Кресԏінскиј віԍталӧ, мыј сылӧн преԁаԏеԉскӧј ужыс завоԃітчіс нӧшта 1921 воын, кор сіјӧ пыріс ԋеԉегаԉнӧј троцкістскӧј центрӧ, коԁі вӧлі Троцкиј, Пјатаков, Серебр'аков, Преображенскиј составын. Воӧн сорӧнжык, Троцкиј поручеԋије серԏі сіјӧ кырымаліс геԋерал Ԍекткӧԁ соглашеԋије рејхсверӧн троцкістскӧј оргаԋізаціјалы шпіонскӧј свеԃеԋијејас ԍеталӧмыԍ постојаннӧј ԃеԋежнӧј субԍіԃіја јылыԍ. Соглашеԋије олӧмӧ пӧртԍіс 1926 воӧԇ, кор рејхсвер јуӧртіс сыԍ ӧткажітчӧм јылыԍ, коԁі вӧлӧма сӧмын рејхсверлы јонжыка выгоԁнӧј выԉ соглашеԋије кырымалӧм вылӧ маԋеврӧн. Троцкістјас кӧсјысісны ԍісԏемаԏіческӧја ԍетавны шпіонскӧј свеԃеԋијејас, а власт боԍтан случајын обеспечітны германскӧј буржуаԅіјалыԍ інԏересјас. Тащӧм ногӧн, 1923 воԍаԋ 1930 воӧԇ троцкістскӧј контрревоԉуціоннӧј оргаԋізаціја рејхсверԍаԋ быԁ во получајтліс 250 сурс германскӧј марка.

Германијаыԍ мунігӧн Кресԏінскиј ԁоговорітчіс сы јылыԍ, мыј сӧм колӧ вручајтны Путналы, коԁі вӧлі секі Берԉінын војеннӧј атташеӧн.

1929 воын отпускын олігӧн ԁа Кісінгенын ԉечітчігӧн, Кресԏінскиј аԇԇысліс Ԍеԁовкӧԁ ԁа боԍтіс Троцкијлыԍ інԁӧԁ ССР Сојузын олыԍ троцкістјаслы троцкізмыԍ ӧткажітчӧм јылыԍ шыӧԁчӧмјас ԍетавны колан лун јылыԍ, конспірірујтчыны ԁа ԁвурушԋічество метоԁјасӧн ԃејствујтны колан лун јылыԍ. Ԋеуна сорӧнжык Троцкиј требујтіс террорӧ вужӧм, парԏіјаса ԁа правіԏеԉствоса веԍкӧԁлыԍјасӧс віӧмјас ԁаԍтӧм. Кресԏінскијкӧԁ Меранын аԇԇыслігӧн Троцкиј віԍталіс, мыј власт поԅӧ боԍтны сӧмын вынӧн, а сы вӧсна, мыј троцкістскӧј оргаԋізаціјалӧн вынјас тырмытӧмӧԍ, то колӧ воӧԃчыны іностраннӧј госуԃарствојас отсӧгӧ. Сылы панасӧ пуктӧма-ԋін рејхсверкӧԁ важја соглашеԋијеӧн, но Германија гітԉерізаціја условіјејасын сіјӧ соглашеԋијеыс важміс. Фашістјаслы колӧ ԋе сӧмын троцкістјаслӧн шпіонскӧј інформаціја. Налы колӧны колоԋијајас. Заговорщікјасӧн власт ԁінӧ воан случајын фашістскӧј Германијалыԍ нужԁајассӧ лоӧ могмӧԁӧма Сӧветскӧј Сојуз ԏерріторија мыј-кӧ мынԁа јукӧн шщӧт веԍтӧ. Сек-жӧ Троцкиј віԍталіс, мыј колӧ ԁаԍтыны вынјас і Сӧветскӧј Сојуз пыщкын власт боԍтӧм вылӧ. Троцкиј рекоменԁујтіс јітчыны Рыковкӧԁ, Бухарінкӧԁ, а сіԇ-жӧ Руԁзутаккӧԁ ԁа Тухачевскијкӧԁ. Меԁбӧрын, Троцкиј требујтіс террор, ԃіверԍіјајас, вреԃіԏеԉство паськӧԁӧм. Тајӧ-жӧ сорԋі ԁырјі Меранын, Троцкиј віԍталіс сіјӧн ԋеԁовоԉствујтчӧм, мыј Роԅенгоԉц „бӧрја каԃнас ԋінӧмӧн асԍӧ оз петкӧԁлы" ԁа вӧзјіс Кресԏінскијлы акԏівіԅірујтны" Роԅенгоԉцӧс.

Троцкијкӧԁ аслас сорԋијас јылыԍ Кресԏінскиј інформірујтіс Пјатаковӧс, Роԅенгоԉцӧс, Тухачевскијӧс ԁа Руԁзутакӧс. Сы бӧрын „право-троцкістскӧј блок" чорыԁа ԁаԍтіс контрревоԉуціоннӧј переворот. Тајӧ переворотыс лӧԍӧԁԍіс Германијакӧԁ војна завоԃітчіг кежлӧ. 1936 воԍа ԃекабр помын вӧлі получітӧма Троцкијлыԍ ԃірекԏіва быԃног ӧԁԇӧԃны контрревоԉуціоннӧј переворот олӧмӧ пӧртӧм.

Кресԏінскијӧс воԇӧ ԁопроԍітӧмыԍ тӧԁмавсӧ, мыј Троцкијлӧн тајӧ обер-поԁручнӧјыс ачыс пырліс „право-троцкістскӧј блоклӧн" банԃітскӧј центрӧ сы бӧрын, кыԇі сетыԍ „чініны" народлӧн ерԁӧԁӧм врагјас Пјатаков, Ԅіновјев, Јенукіԇе, Рыков ԁа мукӧԁ. Кресԏінскиј секі зіԉліс воԇӧ нуӧԃны налыԍ іуԃіјнӧј ԃелӧсӧ, проекԏірујтіс Тухачевскијкӧԁ, Роԅенгоԉцкӧԁ, Гамарԋіккӧԁ ӧтщӧщ террорісԏіческӧј актјас ԁа контрревоԉуціоннӧј выступԉеԋијејас. Но НКВԃ органјас аскаԁӧ орӧԁісны тајӧ поԁлӧј вражескӧј махінаціјајассӧ. Троцкијлыԍ обер-поԃручнӧјсӧ вӧлі арестујтӧма.

Ӧні сіјӧ кутӧ вочакыв аслас став іуԃінӧј ԃелӧјасԍыс.

Та вылын мыжалана Кресԏінскијӧс ԁопроԍітӧм помасӧ. Рытја засеԁаԋије помын суԁ вужӧ мыжалана Раковскијӧс ԁопроԍітӧмӧ.

Март 5-ӧԁ лунса рытја засеԁаԋіјелӧн ԁԋевԋік

СССР Верховнӧј Суԁ Војеннӧј Коԉԉегіјалӧн рытја засеԁаԋије март 5-ӧԁ лунӧ завоԃітчӧ мыжалана Ікрамовӧс ԁопроԍітӧмӧн.

Ікрамов віԍталӧ, мыј важӧн сіјӧ вӧлі буржуазно-націонаԉісԏіческӧј группіровкајасса шԉенӧн, 1923 воын вӧлі троцкістӧн, а 1928 воԍаԋ пыріс поԁпоԉнӧј контрревоԉуціоннӧј національ-фашістскӧј „Міԉԉі істіклал" оргаԋізаціјаӧ. Тајӧ оргаԋізаціјаыс ԁаԍтіс каԃрјас анԏісӧветскӧј выступԉеԋијејас вылӧ. Тајӧ оргаԋізаціјаса участԋікјас віісны граждаԋін Абіԁ Саіԁовӧс, коԁі зіԉіс ерԁӧԁавны Узбекістанын національ-фашістјасӧс.

Узбекскӧј національ-фашістјас зіԉісны орӧԃны ԃехканскӧј овмӧс, орӧԃны коԉԉекԏівізаціја. Најӧ губітісны уна сурс тонн хлопок, сабоԏірујтісны рајоннӧј строіԏеԉство, вреԃітісны карса овмӧсын. Тащӧм метоԁјасӧн національ-фашістскӧј провокаторјас арталісны орӧԃны узбекістанскӧј креԍԏанскӧј масԍајасӧс сӧветскӧј властыԍ.

1933 воын Узбекістанӧ аслас волігӧн Бухарін лӧԍӧԁіс јітӧԁ Ікрамовкӧԁ ӧтувја контрревоԉуціоннӧј уж нуӧԁӧм могыԍ. Тајӧ каԁԍаԋыс узбекістанса національ-фашістјас збыԉ вылас лоісны „право-троцкістскӧј блоклӧн" составнӧј јукӧнӧн. Ікрамов віԍталӧм серԏі Бухарін інструкԏірујтіс сіјӧс повстанческӧј отр'аԁјас котыртӧм куԅа ԁа вреԃіԏеԉство олӧмӧ пӧртӧм куԅа.

Прокурорӧн ԁопроԍітӧм Бухарін отріцајтӧ, мыј інструкԏірујтіс Ікрамовӧс вреԃіԏеԉство нуӧԁӧм куԅа. Но Ікрамов тӧԁвылӧ ускӧԁӧ сылы места ԁа обстановка, коԁын муніс інструктажыс.

Ікрамовӧс, Бухарінӧс ԁа Хоԃжајевӧс перекрестнӧја ԁопроԍітӧмӧн, устанавԉівајтԍӧ, мыј „право-троцкістскӧј блок" веԍкыԁ ԃірекԏіва куԅа узбекістанса національ-фашістјас прімітісны англіјскӧј оріентаціја, мӧԁ ногӧн-кӧ лоіны Среԃнӧј Аԅіјаса сӧветскӧј республікајасын англіјскӧј імперіаԉізмлӧн агентураӧн.

Та вылын помасӧ мыжалана Ікрамовӧс ԁопроԍітӧм.

Госуԁарственнӧј обвіԋіԏеԉ устанавԉівајтӧ, мыј „право-троцкістскӧј блок" мыжалана Бессонов пыр кырымаліс ԁоговор заграԋіцаын есеровскӧј еміграціјаса торпырігјаскӧԁ, сіјӧ ӧԏі главаркӧԁ—Масловкӧԁ сотруԃԋічество јылыԍ, коԁі олӧ Прагаын ԁа сулалӧ ӧтщӧщ поԉскӧј, румынскӧј, болгарскӧј ԁа југо-славскӧј „кругјас" соԃержаԋије вылын. Сіјӧ-жӧ каԃын есеровскӧј оргаԋізаціја јітчӧма Генԉејн парԏіјакӧԁ — Чехословакіјаын германскӧј фашізм агентуракӧԁ ԁа получајтӧ сыԍаԋ сӧм.

Бессоновӧн Масловкӧԁ сорԋијас нуӧԁігӧн тӧԁмавԍіс, мыј тајӧ проԁажнӧј есеровскӧј посԉеԁышыс субтӧԁіс кык основнӧј условије есерјасӧн право-троцкістскӧј блоккӧԁ сотруԃԋічество вылӧ: ӧԏі-кӧ, сӧм іностраннӧј ваԉутаын, мӧԁ-кӧ, сӧм сӧветскӧј ваԉутаын ... есерјаслы. І троцкістјаслыԍ есерјаскӧԁ поԁлӧј ԁоговор вӧлі кырымалӧма.

(ТАСС)

(Воԇӧ лоӧ мӧԁ номерын)

Лыјлыны банԃітјасӧс

Межӧг начаԉнӧј школаса велӧԃчыԍјас ыжыԁ лӧглунӧн кывзісны „право-троцкістскӧј блоклӧн" преступԉеԋијејас јылыԍ. Велӧԃчыԍјас ыстӧны ыжыԁ аԏԏӧ славнӧј наркомвнуԃеԉецјаслы, коԁјас суԍа разоблачајтӧны народлыԍ врагјасӧс. Велӧԃчыԍјас корӧны Верховнӧј Суԁ Војеннӧј Коԉԉегіјаӧс суԃітны фашістскӧј банԃітјасӧс—лыјлыны.

С. Пуԁов.

* * *

Јемԁін педучіԉіщеса велӧԁыԍјас ԁа велӧԃчыԍјас „право-троцкістскӧј блок" преступнӧј уж јылыԍ кывзӧм бӧрын ыстісны ԏеԉеграмма СССР Верховнӧј Суԁ Војеннӧј Коԉԉегіјаса преԁԍеԁаԏеԉ Уԉріх јортлы, кӧні корӧны Војеннӧј Коԉԉегіјаӧс суԃітны рӧԃіналы ізменԋікјасӧс, фашістскӧј банԃітјасӧс соціаԉнӧј защіта высшӧј мераӧ—лыјлыны.

Міјан му вылын налы абу местаыс

Мі лыԃԃім асланым ԅвено сбор вылын „право-троцкістскӧј блок" преступԉеԋијејас јылыԍ. Мі ԋекор ог вунӧԁӧј налыԍ, фашістскӧј банԃітјаслыԍ преступԉеԋијејассӧ, коԁјасӧс ӧԏі кывлӧмыԍ кынмӧ быԁ ужалыԍ мортлӧн сӧлӧмыс. Ӧԁ најӧ віисны міјанӧн раԃејтана Кіровӧс, Кујбышевӧс, Менжінскијӧс, Гор'кијӧс. Мі ногӧн тащӧм мортвіыԍјаслы оз вермы лоны места міјан сӧветскӧј му вылын.

Гамса ԊСШ, 5-ӧԁ класс отр'аԁса Молотов ԋіма ԅвено.

Том стахановецјас пырӧны комсомолӧ

Гам вӧрпунктса (Јемԁін рајон) Іпаԏ шор участокын ужалыԍ кыскасыԍ-стахановец Попов Ԋіколај Івановіч стахавовскӧј тӧлысӧ кыскӧ 9—10 кубометрӧн быԁ лун, тыртӧ лунса нормасӧ 125 прӧчент вылӧ. Ужлыԍ сещӧм-жӧ ыжыԁ проізвоԃіԏеԉност петкӧԁлӧ том стахановец Челпанов Фјоԁор. Ӧні тајӧ том стахановецјасыԍ велӧԁӧны комсомоллыԍ программа ԁа устав, лӧԍӧԃчӧны пырны комсомол раԁӧ.

Јукталӧны пуԅӧԁтӧм ваӧн

Міјан школаса ԃіректор В. Јелохін зев омӧԉа тӧждысӧ велӧԃчыԍјаслы школаын бур условіјејас лӧԍӧԁӧм вӧсна. Јукталӧны велӧԃчыԍјасӧс јіа пуԅӧԁтӧм ваӧн ԁа сы вӧсна уна велӧԃчыԍ вісӧ горшнас. Школаыс омӧԉа ломтӧм вӧсна кӧԇыԁ.

Мі корам РОНО-ӧс віԁлыны бурҗыка Јелохінлыԍ ужсӧ.

Аԉексејевскиј.
Вотча ԊСШ, Сыктыв р-н.

Отв. реԁактор *Г. І. ТОРЛОПОВ.*

Уполн. Главлита № 1143 Сыктывкар, типография УПМ. Тираж 3055 экз.